

TARTALOM:

Az egri borhét: október 15—22. A heves-megyei termelők bor és gyümölcskiállítása.

Az egri kaszinó fennállásának 100 éves jubileuma.

Szent-Ivány Ferenc, földbirtokos Apcz: Útállapotok.

Dr. Pálosi Ervin egyetemi magántanár Eger: Útmutató Eger várához.

Reflexiók Eger város képviselőtestületi üléséhez.

Látogatásunk a Stefánia Szövetség hatvani rendelőjében.

Dr. Konstein Jenő orvos, az Országos Stefánia Szövetség 180 számú anya és csecsemővédő intézet vezetőorvosa Apcz: A vidék és az egészségügy.

Gyöngyös ragy napja.

Az egri festőművészek kiállítása.

Nádasi: Mennyei magasságok, földi mélységek.

A Karácsondi Önkéntes Tüzoltó Testület 50 éves jubileuma.

Az ügyvédi kamarák kamaraközi értekezlete Egerben.

A MOVE, Egri Sport-Egylet munkája a vidék sportéletében.

A hatvani képviselőtestület közgyűlése.

Ki gyűjtja meg a Vöröskereszt Egyesületek kihaludt szeretetmécsesét a vármegye egyes helyein?

A postaigazgatóság figyelmébe.

Szerkesztői üzenetek.

Továbbá hírek, beszámolók a megye minden részéből.

HATVAN.
SZEPTEMBER HÓ 15.
IV. ÉVFOLYAM 17. SZÁM.

Ki gyújtja meg a Vöröskereszt Egyesületek kialudt szeretet-mécsesét a vármegye egyes helyein?

Az érző, emlékezni tudó és akaró ember lelkében a Vöröskereszt Egyesület nevének hallatára is az elragadtatás és a hála érzései fakadnak.

Mindnyájan tudjuk, micsoda nagy horderejű, nemzeti missziót teljesített ez a nagyszerű egyesület a békében, de különösen a háborúban.

És ime mégis-mégis ilyen dicső történelmi multal rendelkező vármegyében is megeshetett, hogy a vármegye székhelyén Egerben, de a vármegye egyéb helyein is, mint Tiszafüreden, Hevesen, Füzesabonyban és még más helyeken is kialudt a nagyszerű láng, az igazi emberszeretet ragyogó tüze, amelynél annyi szenvedő melegedett a szörnyűségek nehéz éveiben.

És ha bátorkodunk kérdezni miért? Talán olyan verőfényesnek ígérkező a jövőnk, hogy erre az egész világot beragyogó tüzre már nem lesz soha szükségünk?

Szinte halljuk a gyenge hangú választ, — ezt éppen nem igen mondhatjuk, de szegények vagyunk és nincs módunk még fillérekkel sem fenntartani az egyesület működését.

Jól tudjuk, hogy szegények vagyunk, de engedjessék meg nekünk, hogy itt nyíltan megkérdezhessük, vajjon a lerongyolódott Pásztó, Gyöngyös,

Hatvani társadalma gazdagabb, hogy ott mégis szítják, állandóan élesztik és ébren tartják ezt az elvitatathatatlannal legnagyobb fontosságú szent tüzet?

A hatvani járás főszolgabírája a legutóbb tartott jegyzői értekezleten igazán lelkéből jövő kérés szöveggel fordult az értekezlet tagjaihoz, hogy minden odaadásukkal arra törekedjenek, hogy ez a nagyszerű egyesület még ez évben mindenütt meg legyen alakítva és kezdje is meg működését!

A községek sok gonddal küzdő vezetői áthatva az elmondottaktól, sokan az átélt, élvezett emlékektől is késznek nyilatkoztak a nemes terv kivételére.

Kérő szóval fordulunk e helyről a járások, a községek vezetőihez s az egyesület volt lelkes híveikhez: élesszék fel a talán még ki nem aludt, csak szunnyadó szent tüzet, hiszen olyan nehéz gondterhes és vészekkel telített világot élünk, hogy nem végzünk felesleges munkát, hogyha mindenre elkészülve várakozunk.

Hittel és reménnyel várjuk a nagy munkát és boldogok lennénk, hogyha még ez évben beszámolhatnánk arról, hogy a vármegye minden helyén újból él és újból ragyog az a nemes tűz, amelynek melegénél ennek a nemzetnek annyi sok százezer hűséges szenvedő fia talált sebeire enyhülést.

A postaigazgatóság figyelmébe!

Az egyik olvasónk beküldött hozzánk egy részére érkezett levelező-lapot, amelynek a címzése vissza van hajtva, azzal a panasszal, hogy 20 fillér büntetést kellett neki fizetni azért, mert a visszahajtott részről csak hosszában volt tökéletes a ragasztás, míg a két oldalán egy kis hézag volt látható.

Azt mondja nemcsak az fáj neki, hogy anyagilag megrövidítették, hanem hogy ebben a nehéz időben még bosszantják is!

Valahogy úgy érezzük, hogy a panaszosnak tökéletesen igaza van, Nagyon helyesen teszi a posta, hogyha szervei segítségével örökdió azon, hogy meg ne károsítsák, de a tulhajtott, tulbuzgó szórszállhasogató hajtóvadászát ellen mi is szót emelünk, mert meg vagyunk róla győződve, hogy ez egyéni „kóros” tulbuzgóság csupán és nem a felsőbbiségnek egyenes utasítása. Mert hiszen képtelenek vagyunk megérteni, hogy mi kára lehet, vagy van abból a m. kir. postának, hogyha véletlenül az oldalon egy kissé feljön a ragasztás, hiszen az néha a dobálásnál, a kezeléskor is előfordul.

Ime ez is, az életből kiragadott példa. Valaki tulbuzgó, valaki nagy akar lenni, érezlelni akarja a nagy erejét, talán nincs más módja, tehát vádolttnak nézi a közönséget, pedig-pedig talán helyesebb lenne arra gondolni, hogy ebben a lázas, tengődő ideges világban, aki leröjja a drága portót már nagyon sokat tett, többek között az ő fizetéséhez is hozzájárult és ha véletlenül szépséghibát is ejtene, még nem egészen érett a zaklatásra, a büntetésre.

Átesszük a panaszt illetékes helyére, a postaigazgatósághoz abban a biztos tudatban, hogy a felsőbbiség meg fogja találni azt az utat és az eszközt arra, hogy az ilyen tulbuzgóságok ne izzgassák az amagy is eléggé megcibált idegzetű publikumot.

SPORT.

A Hatvani Vasutas Sport Egyesületi teniszversenye.

Szeptember 8–10 között rendezte meg a HVSE jörsikerült teniszversenyét. A férfi egyesben első lett Bindfeld Imre, Sárközy és Valkovszky előtt. A női egyesben Domány Ernőné került az élre, dr. Gáspárné és Valkovszky előtt. A férfi párost Sárközy Valkovszky pár nyerték meg, a második és harmadik helyre Bindfeld-Szemere, illetőleg Darvas-Kérészy kerültek. A vegyes párosban Dományné-Sárközy páré volt a győzelem, akiket sorrendben dr. Dénesné-Szemere, Sötér Márta-Darvas párok követtek.

Szurdokpüspöki új plebánosa. Értesülésünk szerint dr. Maksa János, Szurdokpüspöki új plebánosa elfoglalta hivatalát.

A Hevesi Polgári Lövészegyesület Heves városán szeptember hó 24-én reggel 9 órai kezdettel rendezte meg Hevesvármegye kiséfegyver bajnoki egyéni és csapatversenyét. A verseny iránt vármegyeszerte nagy érdeklődés mutatkozik. Mindennemű felvilágosítással Engel Emil községi főjegyző, az egyesület elnöke szolgál.

Hibaigazítás. Szeptember hó 1-iki számunkban Legány Odón vezérigazgatótól megjelent nyilatkozatban egy sajnálatos szerkesztési hiba történt, melynek helyesbítését a következőkben adjuk: A 15. oldal második kikezdésének utolsó mondata „Tavaly ilyenkor a zab tőzsdei ára 10.75 P. volt, ezzel szemben ma 9.90 P.” helyett a következő mondat a helyes: Tavaly ilyenkor a zab tőzsdei ára 10.75 P. volt ezzel szemben ma 6.90 P.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP
MEGJELENIK HAVONTA KETSZER. ELŐFIZETESI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FÉLÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

Az egri borhét: október 15–22.

A hevesmegyei termelők bor- és gyümölcskiállítására.

Minden parama lépés, minden atomnyi segítségnyújtás, amely a letűkört küzdő termelők érdekében történik, úgy érezzük, hogy a ma szemorú napjaiban hazafias, nemzetmentő munka.

Ilyen jószívben fogant, értékes segítségnyújtásnak tekintjük, mi azt a megmozdult is, amely a vármegye bor és gyümölcstermelői érdekében az október 15-én megnyíló egri borhétet életre hívta.

Sokszoros öröme van annak, aki becsületességgel vesz részt egy ilyen előkészítő munkában és napról-napra látja fokozódni a sikert biztosító mozzanatokot s a közért lelkesülő és önzetlenül dolgozó társait, akiknek egyetlen forró vágya, az elgondolt terv sikerének biztosítása.

Eger város képviselője, dr. Petro Kálmán vezetésével indult meg a nagy előkészítő munka s annak első állomása a külkereskedelmi intézet volt, a kiállítás anyagi sikere biztosítása érdekében a megfelelő árupengő felszabadítása miatt.

Már ennél az első lépésnél is az öröm jóleső érzésével tapasztaltuk, hogy milyen különös varázsa van Eger városának. Az a nagyon elfoglalt kiváló szakember, aki ma úgyszólván egyedül tartja kezét az országból kifelé vezető kereskedelmi út érhálózatának pulzusán, több, mint egy órát töltött a bizottság tagjaival és percek alatt összehívta osztályfőnökeit, hogy azonnal letárgyalható legyen minden bürokratikus akta nélkül az odavitt fontos ügy minden részlete . . .

Az idegenforgalom biztosítása érdekében az előkészítő bizottság második lépése az IBUSZ-ról megtörtént tárgyalás volt. Itt is, szinte megismétlődve hallottuk a biztató kijelentést, hogy „Látogató föltétlenül lesz, komoly, nagy mennyiségben, mert Egernek az összes vidéki városok között a legnagyobb varázsereje van és sohasem tudunk a filleres gyorsoknál annyi szerelvényt nyújtani, mint amennyit a közönség igényel.”

Most egy újabb nagy sikerrel számolhatunk be. Dr. Szmrecsányi Lajos, Eger érseklőpásztora a nála járt küldöttségnek a legnagyobb készséggel jelentette ki, hogy az ország és vármegye érdekében kész örömmel támogatja a kiállítást és annak sikere érdeké-

ben a küldöttség kérésére átengedi a műenikékként is nagyértékű lyceumot.

A jó ügy érdekében szeretnénk, hogyha az Érseklőpásztor együttérzésének nagyszerű példája áthatná a vármegye minden számottevő értékét és mindezek — s itt elsősorban a termelőkre gondolunk, — akik a kiállítás érdekében bármit is tehetnek, szívesen fogják fogadni a szervezőbizottság felhívását és lelkük egész odaadásával fognak elkövetni mindent, hogy a rendezendő kiállítás, mint minden évben megismétlődő gazdasági megmozdulás, a köz érdekében párját ritkító sikerrel járjon.

Az egri Kaszinó fennállásának száz éves jubileuma.

Szeptember 8-án, Kisasszony napján napsütéses, ünnepi hangulatban gyülekezett Eger intelligenciája a ciszterek templomába, ahol délelőtt 10 órakor vette kezdetét az ünnepi szentmise, amelyen dr. Szmrecsányi Lajos érsek is megjelent, és amelyet dr. Kürti Menyhért perjel, tankerületi főigazgató celebrált.

Valami csodálatos ünnepi hangulat ülte meg a lelkeket, s amidőn a király- és kormányzódijas egri dalkör gyönyörű dallamai Huszly Zoltán karnagy vezetése alatt felhangzottak, szinte magukkal vitték a magasságok felé az ájtatos hívők visszaemlékező hálaimáit.

Eger ős érsekének áldásától kísérve gyülekezett az ünneplő közönség a százéves jubileumát ünneplő egri kaszinó pompásan feldiszitett nagytermébe.

A várakozásteljes ünnepi csend megtört. Az előnői pódiumon ülő dr. Erlach Sándor meghatottságtól szinte remegő hangja megszólalt, félrelibbent a történelmi kárpit és elébünk tárult a valóban gróf Szechenyi István elgondolásában és szellemében megszületett Kaszinó 100 éves működésének érdekfeszítő története.

Ezt a változatokban gazdag történetet az egri kaszinónak és Eger kulturájának két régi, kiválóan érdemes és önzetlen munkása ismertette az egybegyűlt ünneplő közönséggel, akik előtt világossá lett a kép, hogy az egri kaszinó 100 éves működése alatt nemcsak a nagy idők tanuja, hanem a nagy időkhez méltó cselekvések rugója is volt.

„Városunk közönsége nagy jubileumokat ül”, — hangzott dr. Erlach Sándor ünnepi beszéde.

„Pár nappal ezelőtt a kiváló közjogi méltóságnak, a bölcs egyházfejedelemnek ideálisan szép gyémánt-miséjét ünnepeltük. — ma pedig azért mentünk a templomba, hogy kedves intézményünknek, az Egri Kaszinónak száz éves fennállása alkalmából hálát adjunk az Istennek, amiért hozzásegített bennünket e nevezetes évfordulóhoz.

Egy nemzet életében is jelentős időszak egy évszázadnak a lefolyása.

A mindig zivatáros magyar viszonyok között létrejött intézmény életében pedig egyenesen epochális jelentőségű.

Az a száz év, melyet e falak s e falak között az Egri Kaszinó átélt, a magyar nemzet életében is a legmozgalmasabb száz év volt.

Nem történelmet akarok mondani, erre a rendelkezésemre álló rövid idő sem alkalmas, de önkéntelenül is vizióként végig suhannak előttem e száz év eseményei.

A súlyos eseményekkel telített száz esztendő történetének vázolója után így folytatja:

„De nem csak némán szemlélődő volt ez a Kaszinó, hanem a Széchenyi István nemes intenciói szerinti faktor is.

Politikával ugyan sohasem foglalkozott, de nem is lettek volna magyar emberek a tagjai, ha a politika szövege sem került volna közöttük. — Hosszu időközön át egyenesen irányító befolyást gyakorolt Heves vármegyének és Eger városának közéletére. Végtelemül kedves kandalló-szobájából eszmék indultak ki, választásokat döntöttek el és sorsokat irányítottak. A függetlenségi és negyvennyolcas eszméknek sokáig bevehetetlen fellegvára volt ez az ódon Kuria.

Ebből ered az a hatóságok és társgegyetek által is respektált előjoga a Kaszinónak, hogy a március 15-iki ünnepségeket Egerben és a kápolnai emlékünnepeket a csataterén mindig a Kaszinó rendezi. —

A negyvennyolcas idők emlékének ébrentartására a Kaszinó Breznay Imre indítványára Kossuth-serleget is alapított, mellyel a Kaszinó egyik tagja évenként emlékbeszédet mond.

A Kaszinó soha sem maradt el a közjótékony-ság terén sem, amit legjobban dokumentál az a pénztár-könyvből vett adat, hogy a Kaszinó eddig több, mint 40.000 pengőt adott jótékony célra, eltekintve attól, hogy a város közvilágítására mindjárt kezdetben tíz év alatt 4140 forintot szolgáltatott be a város pénztárába (leginkább az e célra rendezett vigalmak jövedelmeiből.)

A közművelődésnek állandóan szolgálatában állott. — Egészen legutóbbi lezegényedésünkig majdnem az összes napilapok és folyóiratok jártak. Könyvtára 3000 kötetből áll, közte sok nagy értékű első kiadás. — Kincsként őrizzük Kossuth Lajosnak Országgyűlési Tudósításait és annak későbbi folytatását, a Törvényhatósági Tudósításokat.“

A szónok további beszédében meleg szavakkal emlékezett meg arról a támogatásról, amelyben a kaszinó a művészetek minden ágát részesítette, majd felsorolta a Kaszinó volt kimagasló tagjait, s így folytatta:

„A Kaszinó mai tagjai között legrégebb óta tagja Kaszinónknak: Brünauer Bálint ur ömértósága, aki 1876 óta, tehát 57 év óta tagja megszakítás nélkül s akit, mint nagyrabecsült seniorunkat, ez ünnepléses alkalomból e helyről is tisztelettel üdvözlök.

A Kaszinó első elnöke, főelőlülője volt gróf Almásy Kristóf, utána következtek: Dapsy Rafael, gróf Keglevich Miklós, Babics István, Isaák László, Csiky Sándor (hosszú ideig) Petravich Bertalan, Babocsay Sándor, Imre Miklós és legutóbb Jankovics Dezső, akit éppen e centennárium évében kellett — legnagyobb fájdalomra — elveszíteni. — Nemes egyénisége, derűs barátsága és lehangadt bölcsesége nehéz időkben — a legválságosabb időkben — szerencsésen vezette át a Kaszinó hajóját a zátonyok között. — Emlékét örökké szeretettel fogjuk őrizni és ennek az által is kifejezést adunk, hogy helyét a legközelebbi tisztujtásig nem töltjük be.

Mélyen tisztelt hölgyeim és urai!

Száz évesek lettünk. Öreg itt minden. A falak. A butorok, melyen ülünk, öregek az asztalok, melyen irunk. Öreg a felfogásunk a tisztességről és a hazaszeretetről. És öreg a hitünk abban, hogy ez az intézmény e reánk váró második évszázadban minél előbb meglátja még ugyanazokat a széles, nagy, Isten kezétől olyan tetszetősre formált határokat, melyek között fogantatott.“

Dr. Erlach Sándor megnyitó beszéde után Breznay Imre ny. tanítóképzőintézet-i igazgató ismertette a kaszinó 100 éves történetét. Nagyhatású beszéde elején különös szeretettel adózott az emlékezés előttán Pyrker János László patriarcha érseknek, akinek támogatásával és rendkívül értékes szellemi irányításával alakult meg és indult meg a kaszinó működése. Az 1831-ben Singer Ferenc és társai által megalakított kaszinó a Pyrker János érsek által hangoztatott messze jövőbelátó célkitűzések alapján állította össze a maga alapszabályait. — Kéltűnő humorral telített nagy beszédében sok minden értékes adatról megemlékezve, többek között felolvasta az 1840-es évekből származó kaszinói bál meghívót és a megjelent bál tudósításokat is.

Találó szavakkal magyarázta meg a kaszinó függetlenségi érzelmű politikai állásfoglalásának okait, rámutatva azokra a szomorú példákra, amikor Eger kiváló jelesét nemzeti érzésükert az erőszak emberei tömlöcbe juttatták.

Majdnem egy óráig tartó hatalmas beszéde végén a Széchenyi nagy alakjának áldozva jelentette ki a multak konkluziójaképpen, hogy a ma súlyos korszakában egyedüli kivezető utnak ő a gróf Széchenyi István szellemében való működést látja.

A közönség lelkes ünneplésben részesítette a két kiváló szónokot, akik után Hevesy Guszláv vm. főjegyző a megye, Trak Géza polgármester a város, vitéz Lányi Arpád ny. ezredes a TESZ, Pretienhofer Ödön törvényszéki tanácselnök az egri Dalkör és

az egri Katholikus Kör, dr. Óriás Nándor egyetemi magántanár pedig a Thália egri színjátszó társaság nevében mondottak emelkedett szellemű üdvözlő beszédeket, amelyekben a jubiláló kaszinót köszöntötték.

Külön kiemeljük Hevesy Gusztávné hatásos, gondolatokkal telített nagyszerű beszédét, aki az egri déki Jótékony Nőegylet és a MANSZ egri csoportja nevében köszöntötte a kaszinót.

A diszközgyűlés után a kaszinó éttermében bankett volt, amelyen az első felszólaló dr. Hedry Lőrinc főispán volt, aki mélyenszántó beszédben a kormányzót köszöntötte fel, mondván, hogy nemcsak a tradíciók tisztelete, hanem a lelünkben élő szeretet és hűség ragaszkodás az, amely hangot ad és élteti a legelső magyar embert, a kormányzót.

Felszólaltak még dr. Simkovits József, a kaszinó igazgatója és vitéz Lányi Árpád ny. ezredes is.

Útállapotok.

Irtá: Szent-Ivány Ferencz.

A nemzeti kultúra, jólét, egyik legmegbízhatóbb fokmérője mindenütt az egyes országokon keresztülvezető közutak, országutak állapota, jókarbanlétele, avagy lezüllöttsége, leromlottsága. Az utak az egyes államok vérkeringésének fontos ütere, s tekintve, hogy ámbár karbantartásuk talán egyik legdrágább része az enemű kiadásoknak, mégis tulajdonképen egy óriási nemzeti vagyont, tőkét képviselnek, tehát el nem hanyagolásuk minden szempontból eminens érdek.

Az idegen, aki egy ismeretlen országba ér, jóformán azonnal ítéletet tud magának alkotni az utak állapotából az egész országra. Idegenforgalmi jelentőségű. Azonban nemcsak ebből a szempontból fontosak, de sajnos, az egyéb szállítási eszközök, (vasut, teherautó,) horribilis drágasága folytán az országutak vannak hivatva ismét a kereskedelmi, gazdasági áruk szállításának lebonyolítására is. Különösen azonban a mezőgazdaságra végtelenül fontosak, annyira, hogy a jó, vagy rossz utak eleve némi rentabilitással tudnak tenni valamely gazdaságot, viszont a járhatatlan utak benává, passzívává.

Ma, mikor mindent el kell követni mindenkinek a köz érdekében, mikor minden segítséget meg kell adni a dolgozóknak, küzdőknek, az utak jókarbantartása fokozottan fontos, ha csak még mélyebbre sülyedni nem akarunk.

Sajnos azonban, úgy látszik az utak mégis mostohagyermekként kezeltetnek s a mostoha viszonyokat elsősorban azok érzik meg legnagyobb mértékben. Különösen szembeszökő ez olyan utvonalakon, ahol több vármegye területén kell keresztül haladni. Ott, ahol nagyobb az utakra fordított gond, vagy nagyobb összeg áll az utak karbantartására rendelkezésre, egész európai nivójú utakon haladhatunk, míg el nem ér az ut egy más vármegye területére, ahol azután feneketlen kátyúk, kiálló alapkövek, elhanyagolt, rozoga hidak, araszos sár megbénítják a forgalmat.

Minket itt Hevesvármegye hatvani járásának Nógrád közé ékelt zegzugaiban két utvonallal érint elsősorban. Egyik a Budapestről Salgótarjánba vezető főutvonallal, másik a járásunk székhelyével, Hatvannal összekötő utvonallal.

Az első, Pestmegye határáig, részint pompás karban van Aszódig, részint türehető Versegig. Azonban átlépvén Nógrád határát, az ut a szó legszorosabb értelmében teljesen járhatatlan, hasznaveletlen. Nógrádmegye ezt az utszakaszt olyan nagy mértékben elhanyagolta hosszú évek során, egészen Zagyvaszántóig, hogy ma már ez a főutvonallal Budapest—Salgótarján között e miatt a darab miatt nem használható. Itt még az a mentesség sem állhat meg, hogy a mai viszonyok az oka az állapotoknak, mert noha

én, ki a vidéken lakom s harminc évre vissza tudok emlékezni, nem emlékszem, hogy ezen az utszakaszon gőzhenger dolgozott volna. Bizony ez hosszú évek büne, s ma már annyira súlyossá vált, hogy a sok hanyagolás eredményeképen az ut most már csak egy teljes újraépítéssel hozható radikálisan újra karba. Dehát persze, az ut ilyen állapota nem észlelhető annyira egy hatalmas Daimler puha párnáin, amilyeneken talán egyszer, véletlenül, errefelé vetődik egy-egy magasabb személység, aki latbavetné határozatos szavát ebben az ügyben. Hogy ennyire rossz, járhatatlan az ut, csak mi érezzük, egyszerű, közönséges halandók, kik naponta is csikorgatjuk a fogunkat, a feneketlen kátyúk között és akik nem győzzük a patkóvasat, ráfvasat, tengelyt vásárolni. Hiába, messze esik ez az ut Balassagyarmattól. Olyan is!

A másik legfontosabb utunk a hatvani, nem kevésbé siralmas állapotban van. Zagyvaszántóól Lőrincin át, teljesen járhatatlan ez is. Ennek folytán jóformán el vagyunk zárva a járási központunktól, hogy ez milyen mérhetetlen károkat okoz nekünk, ez elképzelhető. Pedig innen-onnan egy éve, hogy az ut mellé van készítve a zúzottkő, homok, de mind-ezideig a munka mégsem kezdődött meg érthetetlen okokból. Nyilván megvárják ezzel is, míg a javítás már nem elég, de majd ez is átépítésre szorul! Jóformán az egész vidék megbénul ennek a két utnak a teljes lezüllése következtében.

Azonban a saját portánk előtt is van mit seperni. Igaz, hogy a fent említett nógrádi utakhoz képest még a mi hevesi utaink elsőrendűek, de csakis ebben a viszonylatban! Például az Apról Jobbágyi felé vezető uton, — amely pedig szintén a salgótarjáni főutvonallal egy része, — csak teljesen száraz időben lehet közlekedni, mert a legkisebb eső után tengelyig érő víz, sár borítja az uttestet. Ugyanis az ut mellett elhúzódó árkok jó egy méterrel magasabbak az uttestnél s így természetesen esők alkalmával az ut hasznaveletlenné válik. Azonkívül az állomással összekötő ut is annyira ki van kopva, hogy a télre az is járhatatlan lesz.

Igy egyetlen kivezető ut ezen a vidéken a Gyöngyös felé vezető ut marad, amelyik ugyan szintén nem jeles, de járható.

Hogy milyen károkat okoz utjaink esetén elhanyagoltsága, az bővebb magyarázatra nem szorul. Ebből a szempontból így hamarosan a legsötétebb Balkán sorsára jutunk.

Mondhatom, szomorú látványt nyújtott a multkoriban az a két angol újságíró, akinek ezen országuton elakadt autóját négy ló vontatta ki, s kiknek ez a lehetetlen szituáció alkalmat adott egypár nem éppen idegenforgalmi propagandára alkalmas fénykép készítésére!

Tudjuk mi azt, hogy ma semmire sincsen pénz, talán mi gazdák a legjobban tudjuk! De erre *kell* lenni pénznek! Itt nem lehet semmi kifogás! Természetesen azonban a hibákat addig kell kijavítani, míg azt kis költséggel el lehet érni. Az óriási munkákra azután természetesen nincsen pénz!

Egy egész vidéket azonban mégsem lehet megbénítani, elzárni a világtól. Azt pedig, hogy egy olyan fontos utat, mint a Budapest—salgótarjáni, egyszerűen egy darabon meg lehessen szüntetni, mégsem gondolnám!

Azonban itt a panaszkodás vajmi keveset ér, itt tenni is kell már egyszer valamit. Itt a siránkozás, mérgeződés, nem segít. Kézbe kell venni az illetékeseknek a dolgot, még ha nehéz és kellemetlen is. Ezeket az utakat tovább hanyagolni már nem lehet, mert a fentebb leírt okokon kívül ez a nemzeti vagyton egyenes megkárosításához, elherdálásához vezet.

Ilyen utak mellett ne beszéljünk idegenforgalomról, kulturáról, haladásról, mert hamarosan oda jutunk így, hogy négy ökröt kell majd fogni azok elé a Daimlerek elé is. Vagy addig nem sürgös?

Talán célravezető lenne, ha vármegyénk közszeretnek örvendő alispánja, ki az ügyeknek ugys elismert szakértője, felhivná a nógrádi illetékesek figyelmét az itt a határszélen dúló ázsiai útállapotokra. Meg vagyunk győződve, hogy ez eredménnyel is járna. Reméljük, hogy Ő, ki vármegyénknek mindig gondos, szeretetteljes atyja, nem fogja ezt elmulasztani, vidékünk érdekében. Tegye meg, mi nagyon szépen kérjük!

Gyöngyös nagy napja.

Folyó hó 10-én zajlott le a HONSz gyöngyösi zászlajának avató ünnepélye gyönyörű ünnepség keretében.

Az országos jellegű ünnepélyen az ünnepők nagy sokasága jelent meg, az ünnepség fényét József főherceg, tábo-nagy, az ünnepség védnökének megjelenése is emelte.

A tábori mise reggel 9 órakor kezdődött, amelyet vitéz Subik Károly kanonok mutatott be, aki izzó hazaszeretettől áthatott remekbeszéddel szentelt fel a HONSz gyöngyösi csoportjának gyönyörű zászlaját.

A zászló felszentelése után József főherceg az ünnepő közönség lelkes eljenzése mellett intézett szót a rokkant bajtársakhoz.

Dr. árvátfalvi Nagy István, a HONSz országos elnökének ünnepi beszéde után dr. Hakker Béla, a gyöngyösi csoport elnöke, Gyöngyös város őrizetébe adta át a felszentelt zászlót, amelyet dr. Puky Árpád polgármester vett át hazaias beszéd kíséretében.

Ezekután a zászlószögek beverése következett, elsőnek dr. Hedry Lőrinc főispán verte be a zászlószöveget a kormányelnök nevében, utána vitéz Subik Károly oldalkanonok az érsekfőpásztor képviselőiben. Az ünnepő közönség körében megjelent dr. Hodossy Gedeon, Gyöngyös országgyűlési képviselője is, aki a többi notabilitásokkal egyetemben ugyancsak elhelyezte zászlószögét.

Az ünnepség fényét nagyban emelte a Dobó István 14-ik honvédegylezred zenekara, és a gyöngyösi iparosok dalkörének szereplése.

Az egri festőművészek képkiallítása.

Az egri kaszinó százéves évfordulójának nagyszerű ünnepe méltó keretben folyt le. A diszközgyűlés termének falát Eger város művésziljainak képei díszítették, mintegy hangos tanubizonyosságként annak, hogy Heves vármegye székhelyén a kultúra ezen ágának is megfelelő, értékes képviselői vannak.

A diszközgyűlés lefolyása után a jelenlevők sokáig gyönyörködtek a kiállított képekben, amelyekről az alábbiakban számolunk be:

Kövér Gyula három reprezentatív portré szerepel. Művei az elegancia jegyében születtek és a közönség nagy tetszésével találkoztak.

Meilinger Dezső az ismert és mindig bájos havas paszteljein kívül elhozott „Ebéd” címmel egy hatalmas méretű vásznat, mely napsütötte zöld domboldalon ebédelő mezei munkás családot ábrázol. A kép új irányt jelent Meilinger művészetében és nemcsak méreteinél, de nagy művészi kvalitásainál fogva is dominálja a kiállítást.

Hernádi Bandmann Adolf nagy ananász csendélete a legbravurosbabb munka, amit ebben a genreben elérni lehet. Erdős tájképein a napfénynek a lombokon átszűrődő játéka mesteri kézzel van visszaadva.

Steinhauser Ágoston fiatal női arcepe franciás könnyedségével, kitűnő tónusaival a kiállításnak legjobb képei közé tartozik. Pedig a kiállítás nivója egészen magas. — Az ő interieurjei mindenkor szívesen látott kedvencei a közönségnek.

Hofhauserné Ficzeré Irmának kegyeletos és szerető kézzel megfestett portréja is (édes anyjáról) feltűnést kelt, de művészi szempontokból még ennek is felette áll szindús és bátor kézzel megfestett virágcsendélete.

Pap Kőkényesdyné *Szeőke Izabella* az új irányok felé evez nagy művészi készséggel, sok talentummal és férfias erővel. — Sárga, kék hatterei pompásan hangsúlyozzák képeinek fő témáját a csendéletein, figurális képein pedig a bátor kézzel meghuzott kontúrok egészen egyéni karakteristikumot adnak képeinek.

Korény József portréjával és barát tanulmányával a müncheni iskola értékes képviselője.

Garay Eloira szindús, mint mindig — lila csendélete és sötét tónusú templomi interieurje annál jobban tetszenek, minél tovább nézi őket az ember. — Érsekkerti részlete is igen jó.

Timon Iza egy hangulatos kis akvarelljével csupán a névjegyét adta le. Ezekből a névjegyekből szívesen látnánk többet is.

Ocsóvár Géza és dr. *Kastaly István* új nevek az egri művészek között. Művészetük azonban kiforrott és sokat ígérő.

Két egészen ifjú ember is bemutatkozott ezen a kiállításon. — Az egyik *Hamza Tibor*, a másik pedig *K. Kiss Zelma*. Fiatalságukból folyó természetes dolog, hogy mindketten a legújabb áramlatok hívei és követői: itt bemutatott képeiken azonban a legújabb irányok túlzásai nélkül. — A tehetség mindkettőjük műveiből bizlatóan sugárzik.

Házasság. Pollner Jucika (Csány) dr. Forgács Mihály budapesti ügyvéddel f. hó 10-én házasságot kötött. (Minden külön értesítés helyett.)

Vármegyei közgyűlés. Hevesvármegye törvényhatósága f. hó 18-án tartja rendes közgyűlését, a kisgyűlés pedig f. hó 15-én lesz.

Utmutató Eger várához.

Irta: dr. Pálosi Ervin.

Eger vára az Eger patak középső folyásánál fekszik, ahol a Bükk hegység előhegyei kezdődnek és ezt a völgyet elzárja észak felé. Nagyobb jelentőséghez Eger vára akkor jutott, amikor a törökök meghódították Magyarországot kétharmad részét. Az északnyugati felvidék megszállása is tervbe volt véve, épp ezért előbb Eger várát is el kellett foglalni, hogy a megszállók hátában ne maradjon vár, amely őket veszélyeztethetné. Huszonöt évvel Buda elfoglalása után Mehmed nagyvezér 60.000 emberrel Eger alá indult annak elfoglalására. Szeptember elején ért ide és Eger várát, amelyet Dobó István várkapitány védett 2.000 emberrel, ostrom alá fogta. Dobó István a várost kiürítette és a védő sereg csekély létszámára tekintettel a belső munkák végzésére önként jelentkező asszonyokat is visszatartott. A törökök emberáldozatot nem kimélve 53 napig ostromolták a nem túlságosan megerősített várat, de a védősereg hősiessége, az asszonyok rettenthetetlen bátorsága miatt, akik legnagyobb veszély idején szintén beállottak a védők közé, — a várat elfoglalni nem tudta. A közben beállott hideg és a különböző, a török táborban elterjedt betegségek a törököket visszavonulásra kényszerítették. A már teljesen kimerült védősereg Te Deumot tartott. Velük örvendezett az egész keresztény világ és Eger vára hősi védelméről különböző nyelveken ötvenhárom irat jelent meg a nyugati országokban. Buda elfoglalása után ez volt az első nagyobb kudarc, amelyik a törököt érte és amely bebizonyította, hogy kellő bátorsággal a török túlnyomó hatalmával szemben maroknyi bátor csoportok is szembe tudnak szállni.

Eger vára sikeres védelmének okai abban is kereshetők, hogy a magyar haditudomány és tapasztalat egy olyan várvédelmi rendszert alakított ki, amelyik az akkori támadó eszközökkel sikeresen szembe tudott szállni.

Eger vára 1242-ig a tatárok betöréséig nem volt a szó szoros értelmében vett vár. A püspöki székesegyház, királyi palota, püspöki és káptalani épületek voltak benne. Amikor a tatárok 1242-ben ezeket feldúlták, akkor vették körül a várat kőfallal és 1526-ig a középkori értelemben vett lovagvár volt. A török veszély nyomása alatt a várat kiépítették 1552-ig az akkori haditechnika vívmányai szerint.

A várfalakon belül kiterjedt földalatti folyosó és kazamata rendszer épült ki, amely lehetővé tette a csapat eltolásokat a veszélyeztetett pontokra, anélkül, hogy azt az ellenség megakadályozhatta volna. A várfalakon belül, amelyeket az ágyúk könnyen szétrombólhattak, magyar rendszer szerint egy belső paliszád és földvár volt kiépítve. Amint a török egy bástyát, vagy egy falrészletet elfoglalt, a védők visszavonultak a mögötte lévő földhányókba és koncentrált ágyú és puskatűzzel és ellentámadással lesepték a törököket a falakról. Kiterjedt mértékben alkalmazták a védelemben a forró szurkot és olajat, rakétákat és petárdákat, gyúlékony anyagokkal átíratott koszorúkat és ezekkel megtöltött hordókat. A védelemnek ebben a szakában az egri asszonyok is tevékeny részt vettek és ezzel kivívták a hős egri asszonyok nevét, amely Kelet-Európában fogalommá vált. 54 évvel később, amikor a várat idegen zsoldos katonaság védte, a vár árulás folytán törökök kezére került, akiknek birtokában 1687-ig volt. Ekkor

már hanyatlóban volt a törökök hatalma és az osztrák sereg, amelyben majdnem az összes nyugati nemzetek képviselve voltak, körülzárta a várat, Ruzssem basát kitéhette, aki szabad elvonulás ellenében feladta a várat. A vár újabb jelentőséghez a kurucok felkelése idején jutott, amikor a felkelés vezére Rákóczi Ferenc főhadiszállása hosszú ideig az egri várban volt és innen vezette hadjáratait az osztrák császár ellen, aki Magyarországot be akarta olvasztani Ausztriába. A kuruc felkelés 1711-ben a szatmári békekötéssel lezárult és utána az egri várat a katonai helytartótanács elpusztította, hogy ne szolgálhasson újból felkelők támpontjául.

Az egri vár 1242 óta 1700-ig folyton épült, átépített és megerősített a várépítéssel fejlődésével párhuzamosan. Eger vára nem egy megmerevedett várrendszer, amelynek a többi várak legnagyobb része, amelyek egyetlen egy kor várépítési tudományát tükrözik vissza, hanem 5 évszázad minden várépítési módusa fellelhető benne. Aki a várépítéssel fejlődését tanulmányozni akarja, az Eger várában megtalálja a különböző várerődítési rendszerek mindegyikét. Az ó-olasz, ó-francia, új-olasz, és új-francia (Vauban-rendszer) a Dürer Albert által bevezetett újítások és a magyar várvédelem tapasztalatai által kialakított várerődítési újítások mind megtalálhatók Eger várának a föld alatt épen maradt részeiben.

Ha a város felől a vár előudvarába a főkapun át belépünk, akkor a vár legújabb részébe jutunk, mert az előudvar körülvevő várfal a vár visszafoglalása utáni időben, 1700 körül épült. A várudvar hossz tengelyének közepe táján egy emeletes lőrészekkel ellátott háromszög alakban kiugró hatalmas bástya van, amelyet az 1552. ostrom után Dobó István utóda a várkapitányi tisztségben: Bornemissza Gergely építtetett 1556-ban. Dobó István fellegvára dél felé ezen bástyáig terjed és ezen a ponton falai annyira megsérültek, hogy kijavításuk már nem volt kereszülvihető és azért a vár délnyugati sarkát ezzel az újonnan épült hatalmas bástyával erősítették meg. Ha ettől a bástyától a keleti oldalon levő sőtétkapuig egy vonalat húzunk, akkor Dobó István által védelmezett vár ettől a vonaltól északra esik. Az ettől a vonaltól délre eső bástyák, kazamaták és Vauban-féle orxellen-ok, mint 1560-tól 1580-ig épültek Európa leghíresebb építészének tervei szerint.

Az előudvar végén van a Vedáni olasz építész által tervezett kaputorony. A torony két kapuja 90 fokos szögben áll egymásra, ép úgy a legtöbb kapunál is, hogy a belső kaput védő őrséget ne lehessen direkt ágyútűz alá venni. A Vedáni féle kaputorony mögött voltak a belső földbástyák elhelyezve, amelyek ma már elpusztultak. A belső várudvarba belépve jobbkézre egy magas dombot látunk, amelynek tetején a várban lévő Kálvária három feszülete látható. Ezek a kereszték egy 1702-ben fölrobbantott cavallieren állanak, amelynek célja volt, hogy ebből mint legmagasabb középpontból a fellegvár minden veszélyeztetett pontját ágyútűz alá lehessen venni. A Vedáni féle kapuval szemben 1870-ben épült új kaszárnyák vannak. Ezek közül a legészakibb azonban az 1770-ben épült püspöki palota átalakítása révén keletkezett. Még ma is látható benne a XV. század legvégén épült szép góthikus

keresztfolyosók egy része. A vár nyugati fala mentén voltak elhelyezve a káptalan régi palotái, amelyek ma már mind elpusztultak. A cavallier északi lábánál terül el a Szent János székesegyház. Ennek legrégebbi része 1140-től 1205-ig épült háromhajós és három apszisos románstílusú székesegyház. A középső megmaradt apszison még ma is látszik az Árpád-kori falfestés egy négyzetméternyi darabja, amely dacára annak nem pusztult el, hogy több száz évig a földbe volt eltemetve. Ebben a székesegyházban van eltemetve Imre király (1204). A XIII. és XIV. században a román templom déli oldalhajójához góthikus kápolnasort építettek. Ezekben az ásatások folyamán a vár védelmében elesett hősök tömegsírait találták meg. A sírokban utólag másokat is temettek el, úgyhogy a leletek dacára az egyés csontvázak kora nem állapítható meg. A XV. század közepén egy hatalmas gót székesegyház építését kezdték meg. Ennek a székesegyháznak főhajója szélesebb a Kölni dóm főhajójánál. A gót székesegyház háromhajós volt, de ezeken kívül még egy széles folyosó húzódott végig, amelynek a szentélyt körülvevő szakasza tizenegy kápolnává volt kiépítve. Ezen templomok faragott kőveinek maradványai a vár kazamataiban vannak kiállítva és tanúskodnak a magyar építőművészet fejlett ízléséről és grandiózus alkotásairól, amelyet a török invázió derékban tört ketté. A székesegyház mellett nyílik a vár sötétkapuja, amelynek belső része a tatárjárás után épült 1250 körül, míg külső részét Verancsics püspök építette 1563-ban. Egy kocsikijáró és két gyalogkijárója

van. Ebből egy felvonó hídon át lehetett arra a hidra jutni, amelyik a szemben levő dombon épült külső várba, az úgynevezett sáncba vezetett, amely már teljesen elpusztult és helyén a város házai láthatók.

A sötétkapuból négy egymás mellett és egymás felett levő hatalmas földalatti terembe jutunk, amely ostrom idején fedezékül és raktárul szolgált a várőrségnek. Ebből a Bornemissza nagybátyának udvarába, innen további kazamatákba jutunk, amelyek az oreillonokban elhelyezett ágyúállásokhoz vezetnek. Innen a földalatti folyosókból a vár minden más bástyájába eljuthatunk. A fedett csapat eltolásokon kívül ezek a folyosók arra szolgáltak, hogy az ezekben elhelyezett őrségek megfigyelhessék, mikor és hol ázott az ellenség robbantó aknát a vár falához. A robbantó akna volt akkoriban a legveszedelmesebb támadó eszköz. A délkeleti bástya sarkán látható ma is egy ilyen robbantó akna pusztító munkája. A vár kazamatai és folyosó rendszeréből eddig egy kilométer van feltárva s körülbelül 8—10 km. vár még feltárasra. Ezen folyosókból az egyik a vártól északkeletre elterülő dombok közé visz és titkos kijáróul szolgált. Egy másik folyosó a patak alatt a város alá visz és itt a város lakossága részére épült óriási terembe vezet. (40x60 m.) mely a lakosságnak menedékhelyeül szolgált.

Eger vára a hozzáértő építészek szerint a várépítésnek egyik leghatalmasabb emléke, élő hadtörténeti elem, amelynek tanulmányozására Európa minden országából számosan jártak Eger várában.

Reflexiók Eger város képviselőtestületi üléséhez.

„Rossz az akkusztikája a teremnek“ mondotta a képviselőtestület egyik igen értékes tiszteletreméltó tagja a legutóbbi, szenvedélyekkel telített viharos képviselőtestületi ülésen.

Tény és való, a terem akkusztikája is nagyon rossz. de menten Isten, hogy jobb legyen addig, amíg az izgalomszülte villamossággal telített légkör le nem csillapodik.

Mi a helyes diagnózist orvosi műnyelven talán hyperneurastheniának mondhatnánk.

Szeretjük az igazságot önmagáért, s Eger város közügyei jól felfogott érdekében igyekszünk keresni és rámutatni, hogy mi is a baj eredő oka, mi a való tényállás és mi a helyes gyógyítás módja...

Akik a város tanácsstermében szóhoz juthatnak, ténykednek, meg vagyunk róla győződve, hogy mindannyian azzal a szent meggyőződéssel lépik át a tanácssterem küszöbét, hogy önzellenül, a köz érdekében kívánnak dolgozni.

Egy baj van csupán, hogy vannak, akik az egész énjükben magukkal hordják régi ülések, régi kellemetlenségek, s régi szenvedélyek sulyos terhét, szóval mindazokat, amelyeknincsenek „napirendre tűzve.“

A terembe lépőknek szigoruan kell megbírálni és disztingválni ténykedéseiket.

Két részből áll ugyanis az ülésterem dolgozó társasága: az emelvényen ülőkből és társaikból, a köz alkalmazottaiból, és a velük szemben ülőkből, a kenyéradó gazda, — a köz — képviselőiből.

A köz tisztviselőinek, s ez szól elsősorban az aktív ténykedést végző referensnek, minden esetben tudnia kell, hogy a kenyéradó gazdája képviselőinek a tárgyra vonatkozó minden megjegyzését, minden bírálatát a legnagyobb tisztelettel tartozik fogadni, — viszont a képviselőknek minden esetben tudniok kell, hogy a referáló asztalnál is önérzetükre, becsületükre vigyázó, ugyancsak emberek ülnek, akik a mai néhez, alig elviselhető életben, tele bajjal, megkínzott idegekkel mennek munkahelyükre.

A legutóbbi gyűlés lefolyásánál láttuk, hogy hála Istennek az indulatok szavakban való kiröppenése után, a kellő lehiggadás megfelelő fokában ezt a körülményt mérlegelték is a vihar szereplői és a személyes simogatással el is oszlottak a megbántottság érzésének külső nyomai. De mennyivel szebb, mennyivel jobb lett volna, a viharos kitérések előtt mérlegelni ezeket!

Az igazsághoz hiven le kell szögeznünk, hogy a referálásnak az a módja, amit a legutóbbi ülésen láttunk, semmiképpen sem helyes, semmiképpen sem szerencsés! A referensnek a referátuma tárgyát minden szenvedély nélkül kell előadni, s úgy a közbeszólás alakjában felje röppenő megjegyzésekre, valamint a felszólalásokra az összes felszólalások után adhatja meg a választát; szenvedélyesen visszakiáltani és személyes vitákat a referátum közben lefolytatni nem lehet.

Az esetben, hogyha a referens, — elég helytelenül — személyében támadtatnék meg, vagy férfias

önérzetét sértő módon aposztrofáltatnék, a gyűlést vezetőnek kötelessége a legtapintatosabb, de legenergikusabb módon a megtámadott védelmére kelní. Ugyanez a kötelesség áll fenn a gyűlés vezetőjére nézve, hogyha az előadó részéről történne ilyen kiképzés a képviselőkkel szemben.

Hogy teljesen tárgyilagosak legyünk, megállapítjuk, hogy az előzékeny, csendeshangú vezetést meg kellene toldani nagyobb erejű, talán „villanyerőre” berendezett élehangú csengővel.

Igyekezzünk megszabadulni a ballasztól a köz jól felfogott érdekében. Dobjuk ki a „rossz akkusztikát,” ne vigyük be a közgyűlés termébe elmult események emlékeit és emeljük a közgyűlés tárgyalási nivóját olyan fokra, hogy az méltó legyen Egerhez és iránytadó az egész vármegyének.

Látogatásunk a „Stefánia Szövetség” hatvani rendelőjében.

Valami különös jó érzés fogott el bennünket, amikor a Stefánia Szövetség ujhatvani rendelőjébe beléptünk.

Mögöttünk maradt a gyűlölettel telített, egymást taposó, érdekek harcát élő, csunya világ, — előttünk tiszta, hófehér teremben az emberszeretet érzésétől összegyűjtött hús gügyögő kisgyermek az édesanya simogató karjai között. Ragyogó tisztaság mindenütt, a teremben, a kis gyermekeken, az anyákon, mindenütt az egészség ez elengedhetetlen kelléke, mindenütt, ahová tekintünk és mindezt az igaz emberszeretet varázsolta elő.

Egymásután lépnek az orvosi rendelő asztalához a parányi kis jószágokkal, mindenki hozza kezelési lapját, s az orvos jókódó, szerető szavakkal adja a tanácsot, az ingyen gyógyszert.

Lelket melegsítő jelenetekben van részünk egy ilyen rendelésnél, ahol a kicsi fiókák, parányi embercsemeték nevetnek, sírnak és csöppnyi kezeikkel amúgy magyarmiskásan bele is kapaszkodnak a doktor bácsi hajába.

Humoros jelenetekben is bővelkedik egy ilyen rendelés. Az egyik nagyothalló nénikétől megkérdezzük, hogy a vizsgálat tárgyát képező csecsemő hanyadik gyermeke? „Tizenötödik, kérem szépen, és még sincs segítség sehhol!” Hát nem ingyen gyógyítjuk és tápláljuk a maga kisgyermekét, nénikém? Kérdi a rendelő orvos, dr. Weil Gyula. No igen, de azért egy kis százpengőcske is jó volna, volt rá a felelet. Valami altatószert kért a gyermek részére, mert éjjel nappal sír, és nem hagyja aludni. Nem szabad éjjel szoptatni, — az a baja, kis gyermeknek nem lehet altatót adni! „Hogy lehet úgy fölnevelni gyermeket, hogy éjjel ne szoptassák meg,” felelte a tapasztalatu anya?

Mindenki megkapta gyógyszerét, kiutaló céduláját, s a gondos orvosi utbaigazítást.

Megtekintettük a modern berendezésű tejkonyhát, ahol naponta 40 gyermeknek készítik az üve-

gekbe kimért, sterilizált tejadagokat. Kérdésünkre megtudjuk, hogy amíg a betegek megfelelő gyógytejet kapnak, az egészségeseeknek koruknak és súlyuknak megfelelő táplálék lesz kiutalva.

Valóságos Istenáldása a szegény szülő anyák részére a vándorkelengye, amelyben minden, a gyermek tisztántartásához szükséges eszköz megvan.

A másik rendelőhelyiség a hatvani községháza egyik részében van elhelyezve, s ugyanolyan tisztán, nagyszerű gondossággal van beszerelve. Itt is, Ujhatvanban is hetenként kétszer van rendelés.

A Stefánia Szövetség már cca. 7—8 éve fejti ki áldásos működését városunkban. A vezető orvosi tisztet dr. Gráf Andor látja el, ujabban dr. Weil Gyula orvostársával egyetemben a legnagyobb odaadással és szeretettel.

Jóleső érzéssel a lelkünkben hagytuk el a kisgyermek egészségének, a magyar jövőnek megbecsülhetetlen őrhelyét, és a hála tiszta érzésével gondoltunk azokra a jószágos lelkekre, akiknek emberszeretete ezt a nemes intézményt megteremtette. Itt is, ott is halljuk a városban, hogy milyen gonddal és milyen szeretettel látogatják dr. Hirsch Albertné és özv. báró Hatvany Sándorné a Szövetség által kezelt gyermekeket lakásaikban, és milyen féltő szeretettel vigyáznak a gyermek környezetének tisztaságára is. S tudomásunk van arról a folytonos nagy anyagi áldozatról is, amellyel ezt a nagy horderejű intézményt állandóan szívesen támogatják.

Hatvan község előljáróságát, élén Várkonyi Sándor főjegyzővel a legnagyobb elismerés illeti a képviselőtestülettel egyetemben, hogy az intézmény fennállása óta nagy szeretettel és évi 3200 P. öszszeggel biztosították az intézmény eredményes működését.

A hatvani képviselőtestület közgyűlése.

Hatvan község képviselőtestülete folyó hó 14-én tartotta gyűlést, amelyen az 1934. évi költségvetést tárgyalták. Napirend előtt Vig Vilmos indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy dr. Szmracsányi Lajos érsekkfőpásztort pappá szentelésének 60 éves évfordulóján hódolatteljes táviratban üdvözlí.

A költségvetés első hozzászólója báró Hatvany Endre volt, aki nagyvonalú beszéd keretében foglalkozott a költségvetéssel és megállapította, hogy bár vannak egyes tételek, amelyekkel automatikus beállításuk miatt a jövőben foglalkozni kell, elfogadja ezidőszert a költségvetési tervezetet. Meggyőződése, hogy az előljáróság mult évi költségvetéssel szemben való megtakarítási tendenciája jóval kisebb, mint a község adófizető polgárai teherbíró képességének csökkenése, éppen ezért mutatott rá felszólalásában azon tételekre, amelyeknek elasztikusoknak kell lenni és igazodni kell a község jövő évi teherviselő képességéhez.

Felszólaltak még Tomoga István, a költségvetés elfogadása ellen, Juhász János és Vig Vilmos, a költségvetés elfogadása mellett, utóbbi kettő a gyümölcskertészi állás létesítése érdekében, amelyt a képviselőtestület egyhangúlag magáévá tett.

A vidék és az egészségügy.

Irta: Dr. Kornstein Jenő

A háborút követő gazdasági és erkölcsi reakció a közegészségügy terén is elvégezte az ő destruáló munkáját. Eltekintve a mai modern kor kulturhygieniájától és az orvostudományok utolsó évszázadban történt hatalmas fejlődésétől, mégis azt kell látnunk, hogy a leromlott gazdasági helyzet, a nagy munkanélküliség a lakosság ellenálló energiáját olyan nagy mértékben vette igénybe és csökkentette, hogy az ma már a népegészségügy terén feltétlen károsodást okozott. Ha végigolvassuk az elmúlt esztendő közegészségügyi jelentéseit, azt látjuk, hogy hazánk különböző részein az egyes betegségek, de főképen a fertőző betegségek időről-időre tömegesen fellépnek és áldozatokat követelnek.

Ha végiglapozzuk az Országos Stefánia Szövetség 1932. évi működési jelentését, bizony szomorúság szállja meg a szívünket s megdöbbenve vesszük tudomásul rideg statisztikai adatokkal és grafikonokkal bizonyítva, hogy a csecsemőhalálozás az egész ország területén hatalmas emelkedést mutat.

Igy 1930-ban a csecsemőhalálozásnak országos átlaga csak 14,5 százalék volt, 1931-ben némi rosszabbodással még mindég csak 16,3 százalék volt, 1932-ben pedig már 18 százalékra ugrott fel. Egész köteteket lehetne írni az egyes népbetegségek problémáiról, de itt nagyobb részletekben ezekre kitérni nem akarok, bár minket pl. a gümőkór igen közelről érdekel, mert köztudomású, hogy Hatvan- és vidéke lakosságának mintegy 35—40 százaléka tuberkulózissal fertőzött. A múlt esztendőben pedig Pásztó és környékén lezajlott elég tekintélyes hasihagymáz járvány még élénken emlékeztünkben lehet.

Mi az oka tehát annak, hogy az emberiség hatalmas kulturális haladása, technikai felkészültsége dacára sem tud annyira védekezni az egyes betegségekkel, mint más veszélyekkel szemben. Ugyanakkor, amikor a „homo sapiens” repülőgéppel átkel az Óceánon, ismétlő legyverével pillanatok alatt végig az őserdő leghatalmasabb állataival, még mindég nem korlátlanul ur a legparányibb élőlényekkel, a baktériummal szemben.

A bajok forrása ott keresendő, hogy egészségügyi védőszerkezeteink nincsenek megfelelő módon kiépítve és sajnos a társadalom még nincsen tudatában a prophylaxis, a preventio, vagyis a betegségek megelőzésének fontosságával.

Amikor a betegségek megelőzésének hiányos voltára akarok rámutatni, akkor főképen a vidék, szorosabban a falu hiányos prevencióját értem alatta. Hiszen vidéken az egészséges élet feltételeihez megadatott a milió (földszintes lakások, kis távolságok, tiszta levegő stb.) s mégis azt látjuk, hogy relative a falu egészségügyi viszonyai rosszabbak, mint a nagyobb városoké. Köztudomású, hogy a falu népe az orvos tanácsát csak legvégső esetben veszi igénybe, sőt az egyes ingyenes védőintézeti tanácsadások igénybevételére is nehezen szoktatható rá, pedig az egyes népbetegségek bizonyos elhanyagolt stádiumában kuratív ténykedésünk bizony elég szűk keretek közé szorítkozik. Itt tehát egyetlen legbiztosabb, legeredményesebb, de egyben leggazdaságosabb akciónk a betegségek megelőzése. Mint említettem, minket leginkább a tuberkulózis érdekel, tehát nézzük, mi mindent tehetnénk a tuberkulózis terjedésének megállítására érdekében, s mik azok a durva hibák, amelyeket

el szoktunk mulasztani. Mint ismeretes, a gümőkór, főképen a belélegzés útján terjed m. p. vagy közvetlen a fertőzött egyén útjain, vagy közvetve a por, illetve a levegő közvetítésével. Meleg és száraz nyár alkalmával a falu valóságos porfelhőben uszlik és ilyenkor aztán a gyermekesereg az ucca porában kedvére kihancurozza magát, sőt csupa kedves pajkos-ságból egymás fülét, szemét, száját teleszórják a miliárdnyi baktériummal fertőzött porral. Az utak portalanítása, akár a főbb utvonalak olajozásával, vagy rendszeres locsolásával már egy nagy lépés volna s csak ez az egyetlen ténykedés már fontos faktor a betegség terjedésének megállításában. Itt kell megemlítenem a nyelvtelen falusi építkezéseket, a földes lakást, a piciny ablakokat stb. stb. A rendszeres szellőztetés szintén ismeretlen fogalom. Kivánatos volna minden 5000 lélekre egy-egy tüdőgondozó intéstet felállítása.

Az egészségtan tanításának az elemi iskolában való bevezetésével, már illy korban rá lehetne mutatni hibákra és mulasztásokra, a felnőttek számára pedig igen nagy jelentőségű a folytonos és rendszeres ismeretterjesztő előadások tartása.

Az akut fertőző betegségek megelőzésénél a védőoltásoknak igen eredményes szerepe van. Sajnos egyelőre csak a himlővédőoltás kötelező. Lapunk 10-ik számában dr. Szilágyi József már rámutatott a diphtheria védőoltás nagyszerű eredményeire, tehát ajánlatos volna ennek is kötelező bevezetése. A legutóbbi hasi hagymáz járvány alkalmával azt tapasztaltuk, hogy igen sok helyen a szülők, vagy hozzátartozók a betegnek vélt egyénekét orvosnak be nem mutatták s egyenesen titkolni próbálták, hogy családtaguk megbetegedett. Ennek a legfőbb oka az volt, hogy féltek a beteg esetleges járványkórházba való beszállításától. Ezen nem is szabad csodálkoznunk, mert eltekintve a falu járványkórházainak csekély befogadó képességétől, berendezésük a legprimitív igényeket sem elégítik ki, azonkívül ami a legfontosabb, megfelelő ápolószeméllyel sem rendelkeznek.

Illetékesek figyelmét itt hívom fel ezen bajok orvoslására. Fertőző betegségek leküzdése szempontjából másik igen fontos jelentőségű kérdés a falu vízellátása. A legutóbbi apci hasihagymáz járvány alkalmával egyik nyitott kut elzárása által a járvány terjedése megakadályoztatott. Hála Istennek: itt már sokat haladtunk, mert gémeskutak és általában nyitott kutak már csak szórványosan itt-ott láthatók. A nyitott kutak közhasználatát tehát szigorúan eltiltandó. Ha már a víznél tartunk, az is gondolkodás tárgyát képezheti, hogy hol és mikor, de főképen hány-szor fürdik a falusi ember. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a tisztaság fél egészség, ugy ez egészen komoly és említést érdemlő probléma. Egyik-másik betegemnél meg is mertem reszkirozni, hogy ilyen irányban nyomozzak, sőt egyik paciensemnek, amikor rheumás panaszai ellen meleg fürdőt javasoltam, a felelet az volt, ha már 62 esztendeig meg volt meleg fürdő nélkül, ugy most már nem szivesen próbálkozik vele. Be kell vallanunk tehát őszintén — tisztelet a kivételeknek — hogy a falu népének nem tudom hány százaléka egyáltalán nem fürdik. Ezt tudva, méltán csodálkozhatunk, hogy minden kulturház mellé eddig még nem került egy-egy közfürdő is tető alá.

Tudatosan utoljára hagytam a népegészségügy legfontosabbját, az anya- és csecsemővédelem kérdését. Fentebb már említettem az Országos Stefánia Szövetség 1932. évi nem eléggé megnyugtató jelen-

tését. Magyarország csecsemőhalandósága nemzetközi vonatkozásokban különösen azokon a helyeken igen magas, ahol az anya- és csecsemővédelem hivatalos szervezete: az Országos Stefánia Szövetség még nem tudott védelmi munkával bekapcsolódni, illetve védőintézeteket felállítani. Megfelelő módon gondozott egészséges csecsemők a későbbi korban az egyes betegségek leküzdésével szemben sokkal ellentállóbbak s a csecsemő- és gyermekkori betegségek (angolkór) ugyiszólván az egyén egész életére szóló maradandó elváltozásokat okoznak. A társadalomnak tehát kötelessége az embervédelem munkáját már a csecsemőkori, sőt a praenatalis korban hathatósan elkezdeni. Természetesen a csecsemővédelem az anyavédelem nélkül el sem képzelhető. Azokon a területeken, ahol az anya- és csecsemővédelem megfelelő módon megszerveztetett, nemcsak a csecsemőhalálozás esőkként, de ugyanakkor a születések száma is szaporodott. Azáltal, hogy az anya- és csecsemővédelmi intézetek az összes népbetegségek ellen praeventív harcot folytatnak, általános egészségvédelmet gyakorolnak. Miután az egészségügyi gondozás mellett a család szociális bajaival is törődnek, segélyeket nyújtanak, embervédelmet végeznek, sőt ugyanakkor egészségvédelmi oktatás és ismeretterjesztő előadás útján a család védelmét is gyakorolják.

A magyarországi csecsemőhalálozás egyik legfőbb oka az anyák abszolút tudatlansága. A falu népe minden újítást, így az anya- és csecsemővédelmi intézetek felállítását s az ezzel kapcsolatos védőnői látogatásokat is eleinte idegenkedve fogadja, de ha a védőintézetek nemzetmentő törekvéseiről meggyőződött, úgy bizalommal kér onnan segítséget. E megszerzett bizalom által a védőintézet személyzete: orvos és védőnő ügyes fogásokkal az egész család bizonyos morális felfogásait átalakíthatja. A védőintézetek nevelő hatásának eredményeképpen az anyák megtanulják okosan szeretni és megbecsülni csecsemőjüket, gyermekeiket. Megcáfíthatatlan ösztönéssel mondhatom csak többek között pl. azt, hogy Apc községben a védőintézet ötödik esztendő működése óta — hála a fiókszövetség nemesszívű vezetőségének — ruhátlan és éhező csecsemő nem létező fogalom. Ezt a hihetetlennek hangzó állítást szeretném, ha azok a hevesmegyei községek is meghallanák, ahol az anya- és csecsemővédelem még nincs megszervezve. Legalább is minden 5000 lélekre ajánlatos volna egy-egy védőintézet felállítása s ez volna a tulajdonképeni embervédelem első lépése. Maga a miniszterelnök mondotta, hogy minden gyermeknek egyforma jelentősége van a nemzet szempontjából, mert minden gyermek a jövőjében hordja a nemzet boldogulását, akármilyen alacsony kis viskóban született is, vagy akár palotában. Isten különös kegye és rendeltetése bárkit is elhívhat a nemzet kormányzására.

A gyermekvédelem a magyar jövő kovácsolása!

Az egri lyceumban lesz a hevesmegyei termelők bor és gyümölcskiállítása. Vezető cikkünkben már említést tettünk azon örvendős körülményről, hogy dr. Szmrecsányi Lajos érseklőpásztor a nála járt küldöttség: dr. Hedry Lőrinc főispán, dr. Petrő Kálmán orsz. gyűl. képviselő, és Gosztonyi Andor földbirtokos kérésére a lyceum épületet átengedte a kiállítás rendezésére.

Mennyei magasságok, földi mélységek.

Irta: Nádasi.

(Folytatás.)

Másnap a versenyterén már korán reggel zászlók jelezték az ünnepséget. Tribünök voltak szép rendben fölállítgatva a zó'd gyepon. A nézőközönségnek külön és külön a versenybírósnak. A lovakat a lovaszok meg a tisztiszolgák szép rendben vezetgették. A gesztenyelák árnyékában helyezték el őket s megengedték rajtuk a hevedereket. A pionírok a rendező tiszték utasítása szerint állították fel az akadályokat. Éppen most ásták ki a vizes árkot és öntötték bele a vizet. Kerítéseket hoztak. Kőfal utánzatot. Fatörzs akadályt. Lassan mind a tizenkét akadály elkészült.

Sietve jöttek a katonai előkelőségek. Táborno-
kok, törzstisztek, dámák, kisasszonyok . . . csak úgy fénylett, ragyogott a sok úri nép. Piros lampaszok villantak ki a hölgyek pasztel színű ruhái közül. Ragyogtak az atiliák, csillogtak a kitüntetések.

Kilenc órára volt jelezve a főherceg megérkezése, pontosan akkor kezdődik a nagy verseny.

Harsány kürtszó jelezte a fenség megérkezését. A zenekar az uralkodóház himnuszát játszotta. Rövid jelentés. A fenség helyet foglalt. Jobbra tőle két fiatal leánya örömtől sugárzó arccal nézte a tömeget. Bájosan nevetgeltek és aranyiszöke kibontott hajukat meg-meg libbentette a szél. Hátuk megett a szolgálati jelvényes segéd-tisztek ültek. A kürtös újabb jelzésére megindult vágatában az első versenyző tiszt.

Hogy Cselejt miként vette rá Miska Olivíával a versenyen való részvételre, azt nem sikerült kikutatni. A palócok nem szokták a maguk recipéjét se kölcsön adni, se megmagyarázni.

Ott forgolódott a sok lovasversenyző egy elkülönített helyen és kisorsolt számuk szerint szőlították őket a versenybe. Bandinak a 31-es számot osztották ki.

Jártak-keltek, sűrögtek-forogtak, rövid vágatákat csaptak a lovasok. Egyik-másik a próbaakadályt vette, hogy a tüzes paripákat foglalkoztassák.

Cseley halványan, szomorúan ült már a nyeregben. Alig érdekelte az egész parádé. Ő már talán nem is e földön élt, csak a teste.

Látta a sok jóbarátot . . . Köszöntötték, kezelték. Vidéki cimborák vidám kérdéseket intéztek hozzá, mind ahány, annyi tördőfés volt az szomorú szívének.

— Minek utoljára még ez a tarka komédia?

Miska, ha egyszer-egyszer nézte is a versenyzőket, mint komoly érdekelt, — le nem vette a szemét egy percre a gazdájáról. Minden öt percbe oda lopakodott hozzá. Egyet igazított valami csaton, szíjjon, megsimogatta a lovat. Aztán gyufával termelt ott közben megigazgatta Olivia szép sörényét. Olyan volt ez a ló most, mint egy szép gömbölyű kislány: Begyes, patfogó.

A verseny javában folyt. Jöttek mentek a lovasok.

Egyik lovas a vizesároknál felbukott, ló s lovas egymás hegyén hátán hevert összekavarodva. Szegény fiatal tisztet ölben vitték ki.

Egy másik idősebb tüzérkapitány pompásan ugratott. Lassan, abszolút nyugodtan, minden temperamentum nélkül vette az akadályokat. Tízet hiba

nélkül. A tizenegyediknél a rudat a ló a hátsó lábával levverte. Ennek is lett már hibapontja. Ez a rutinos, öreg versenyző egyik legkomolyabb ellenfél volt.

Egy fiatal kadétot szólított a kürt. Hosszúlábú nagy angol félvérje ügyszólván átlépte az akadályokat. Egyiket a másik után, hatodikat, hetediket . . . a nyolcadiknál messziről ugrott a félvér s a leugrásnál, mintha kissé megcsuklott volna az eleje. Az élesszeműek már bukástól tartottak, de hála Istennek nem történt baj, a kadétnak azonban lebillent a fejéről a sapkája. Hibapontot kapott érte.

Megint egy jó szürke jött ki, valami bábolnai arabs. Nagyszerűen ugrott, sajnos alacsony kis termetű a ló, ezért erősen meg volt méreteiben hendikeppelve. Elérte őt is egyszer a végzet: döntött akadályt.

Közben odakint Olivia is mozgolódni kezdett. Cseley jártatta jobbkézre, balkézre, levergette, kis időre aztán megnyugodott. Most felmorajlott a tömeg, hangos sóhajtások lettek hallhatók. Megint ájultan vittek ki egy lovast.

Miska már kékült, zöldült az izgatottságtól. Most már minden percben oda-odaszaladt Cseleyhez. Az idő tizenegy óra felé járt.

Alig nyolc-tíz tiszt volt már csak. Olivia végkép nem akart már nyugodtan maradni. Ágaskodni, makrancoskodni kezdett. Hej, pedig éppen nem való volt ez a türelemjáték egy agyoncsigázott idegzetű embernek. Cseley durván megrántotta a száját, Olivia fájdalmasan felkapta a fejét és evvel vége volt a nyugalomnak. Cseley ostorhoz nyúlt.

Miska nem mert már oda sem nézni. Tudta, evvel aztán mindennek vége . . . Csak az eget bámulta, hogy nem szakad-e rájuk.

Olivia újból felágaskodott. Miska nem birt magával, odaugrott a lóhoz és megcirógatta a fejét.

— Csak most meg ne tessék vágni főhadnagy úr, mert akkor én . . . akkor . . . és fájdalmában könny szökött a szemébe — fölakasztom magam.

— Erigj innet te!

— Tessék én rám vágni főhadnagy úr, de ezt a lovat most meg ne üsse, mert akkor vége a Marisnak is . . . meg a földnek is . . . meg mindnyájunknak . . .

Ketten fogták már le Oliviat, a lovas meg a lovász. Habzott a szája, csak úgy túrta a tajtékat. Az orlyukai kitágultak, egy ököllel be lehetett volna nyúlni. Miska erős marokkal fogta a száját s a lovat megvezette szépen előre, csurom víz volt már a ló.

— Főhadnagy úr, most tessék vele egy kis rövidvágót csinálni, a két próbaakadályt venni, de most már menni kell neki . . .

Elegendte a száját és gyorsan félre ugrott előle. A ló vágtába szökött. Neki az első próbaakadálynak, a másodiknak. Szinte dühös volt, rágta, ette a zablát, makacsul megszegte a nyakát bele a szügyébe. Cseley másodszer is vette a próbaakadályokat. Alig hogy megindult, a kürtjelzés őt szólította. A ló idegeskedett a második próbaakadálynál a leugráskor erősen megzökken. Ez egy kissé kijózanította. Aztán nagy elánnal iszonyú sebesen rohant.

Most befordult Cseley a versenymezőnybe. Az első akadályon, mint egy sólyom vágott keresztül, a másodikon is . . . a harmadikon mint egy őz kapott át. Az emberek felfigyeltek. Minden oldalról hallatszott a kedvező megjegyzés.

— Ej-ha! mondta az ezred őrnagya: a kis paprikajancsi!

De kedves kis inókus — jegyezte meg a tüzerek parancsnoka.

. . . Egyiket a másik után, mint a szélvész, hiba nélkül abszolválta a kis hókafejű kanca.

Aztán megint befordult a tribün elé, a legnehezebb akadály következett, a vizesárok. Rettentő lendülettel közeledett. Eddig egyforma erős galoppban ment minden.

— Jó Isten csak most segítsd át Bandit, — szurkoltak a jóbarátok. Egy pillanat műve volt . . .

Á-á-á álmélkodtak a nézők, s túl volt a vizesárkon is.

A főherceg mosolyogva jegyezte meg:

— Sie ist, wie eine Knallkirsche!

Miska, úrnak érezte már magát. Hetykén oda-szólt egy tüzérnek — már fogjuk a három sarkát a peccátes levélnek.

Most ébredt fel Cseley két hét óta. Az örült sebesség, a kezdeti siker, a biztatás és a remény magához térítették. Kezdett bizni a győzelemben. Már csak a legkönnyebb akadályok voltak hátra. Észbe kapott és napsugaras gondolatfoszlányok szálltak át az agyán: Hátha . . .

Lefogta a lovat, lassított, közvetlen az akadály előtt adott kis szárat, combnyomást s a ló máris átröppent.

Észélyes feje megint teljes egészében a helyin volt. (Folytatjuk.)

Képviselői beszámoló. Ivády Béla, a pásztói kerület országgyűlési képviselője értesülésünk szerint e hónap második felében kezdi meg kerületében beszámoló körutját. A kerület lakossága nagy érdeklődéssel várja a beszámolót, amely minden alkalommal országos vonatkozásban is jelentős politikai esemény szokott lenni.

A karácsondi Önkéntes Tűzoltó Testület ötvenéves jubileuma.

Mult számunkban hírt adtunk már arról, hogy a karácsondi Önkéntes Tűzoltó Testület szeptember 3-án ünnepelte meg fennállásának 50 éves jubileumát. A jubileumi díszközgyűlést Holtzer Lajos főjegyző, a karácsondi Önkéntes Tűzoltó Testület elnöke nyitotta meg és szép beszéd keretében ismertette a testület félszázados eredményes tevékenységét. Az országos Tűzoltó Szövetség elnökségét Hirling Gyula m. kir. kormányfőtanácsos, elnökségi előadó képviselte, aki mély hatást keltő, nagyvonalú beszédben üdvözölte a jubiláló egyesületet. Ez alkalommal Heves vármegye tűzoltószövetsége is évi rendes közgyűlést tartott, Gróber Ferenc főszolgabíró alelnök vezetése alatt. Breznay Imre vm. tűzrendészeti felügyelő éves jelentését dr. Búzás Endre vm. főjegyző ismertette.

A gyűlés kimagasló pontja Hirling Gyula indítványa volt, amelyben fölkerlte Heves vármegye tűzoltószövetségét, hogy mindazon bajtársaknak, akik a nemzet hívó szavára a haza védelmére keltek a világháborúban, neveit örök példaadás gyanánt a tűzoltótestületek székházainak falán örökítsék meg!

A hazafias szellemű indítványt a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá.

Az ügyvédi kamarák kamaraközi értekezlete Egerben.

Az ügyvédi kamarák országos kamaraközi értekezletet tartanak Egerben, az ügyvédkérdések tárgyában. Az egész ügyvédi társadalom nagy várakozással tekint a szeptember 17-én tartandó értekezlet elé, melynek programja felöleli az ügyvédi problémák minden egyes témáját.

A kérdések előadói: *Nyári Béla* m. kir. kormányfőtanácsos, a kalocsai kamara elnöke, *Blauner Mór* a budapesti kamara főtitkára, *Szegő Ferenc* és *Vekerdy Géza* budapesti kamarai titkárok, *Szokolay Lajos*, Heves vármegye tiszti főügyésze, *Simon Mihály Pál* és *Boda Ernő* a budapesti kamara választmányi tagjai lesznek.

Az értekezlet tagjai szombaton érkeznek Egerbe, ahol ünnepélyes fogadtatás után este közös vacsorát rendeznek az érkezettek tiszteletére Eger városa és az egri kamara, melyen biznyára érdekes felszólalások fognak elhangzani. Az értekezlet résztvevői a *Gyöngyösi kartársak és Gyöngyös város meghívása* folytán meglátogatják a Kékestetőt és Mátraházát és Gyöngyösön keresztül utaznak haza.

Az ügyvédség reméli, hogy erre az igen komoly értekezletre az igazságügyminisztérium is elküldi illetékes képviselőjét.

Az országos értekezleten részt fognak venni: *Pap József*, a budapesti ügyvédi kamara elnöke, *Kölcsey Sándor* felsőházi tag, a debreceni kamara elnöke, *Paczolay Zoltán* kormányfőtanácsos, a balassagyarmati kamara elnöke, *Gerlóczy Endre* kormányfőtanácsos, a budapesti ügyvédi kamara ügyésze, *vitéz dr. Péter Aladár* kormányfőtanácsos, a budapesti ügyvédi kamara pénztárosa és még sokan az ország legelőkelőbb ügyvédjei közül.

A MOVE Egri Sport Egylet munkája a vidék sportéletében.

A Move Egri Sport Egylet egyik legelső állomása, és szép eredményei után nagyraható művelője a vidéki sportnak. Úszói világhírt, egyéb sportolói országosra megbecsülést szereztek a egri névnek, amely újabbán — mondhatni — a Mese névhez kapcsolódik. Felkerestük Mészáros Jánost, a Mese agilis főtitkárát, aki a következőket mondotta a Mese munkájáról:

Eger város sportéletében, az atlétika, football, tennisz és uszó sportágakban a MOVE egri sportegylet, jobbanmondva annak megfelelő szakosztályai már több mint egy évtizede vezető helyen szerepelnek. Sajnálatos körülmény, hogy a szakosztályok versenyének számát, a távolabbi helyeken lévő versenyeken való részvételt, — mely egyúttal hivatva lenne a már amúgy is nagyon ismert MESE nevet még közzismertebbé tenni, — a természet viszontagságai szabják meg már olyan értelemben, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között anyagi tekintetben: egyedüli jövedelmi forrása a jégpálya. A szakosztály által rendezett versenyek folytonosan csökkenő bevételeit felemészti a mérkőzés, avagy verseny rezsi olyannyira, hogy több esetben mutatnak ráfizetést, mint nyereséget a verseny rendezésének záró-mérlegéi.

Az ézevi korcsolyaszezon nagyon mostoha volt az egyesülettel szemben, amit legjobban az atletikai szakosztály tagjai érezték meg. A szakosztályok kö-

zül egyedül csak ez a szakosztály az, mely saját erejéből nem tudja versenyeit megrendezni, avagy a távolabbi helyeken rendezett versenyeken résztvenni.

Hogy a szakosztályok előtt anyagi tekintetben megnyíljon az az út, mely a tudásuk szélesebb körbeni bebizonyításához vezet, az elnökség minden törekvése a bevételi lehetőségek fokozására irányul. Felvetődött a jégpályának a jelenlegi footballpályára való áttétele, mert tudvalevőleg a mostani jégpálya humusz talajában rohadó növénygyökerek okozta meleg kigőzölgés állandóan késlelteti a korcsolyaszezon megnyitását, holott ebben az időben minden kétsédelmi nap telemes veszteséget jelent az egyesület számára. Ezen a talajon a szükséges víznívónak fenntartása is nagyon költséges. A jégpálya átvitelének előfeltétele azonban a melegező kérdése, mert a jelenlegi helyen lévő melegező nagy távolság miatt nem jöhet számításba. Erre nézve egyedüli megoldás a pályán már kezdettől fogva készült tribün felépítése, mely elsősorban rentábilisabbá teszi a kedvezőtlen időben megrendezett mérkőzések anyagi részét, másodsorban az új jégpályán megoldja a melegező kérdését is. Itt talál tehát cáfolatot az egyesület által tévesen hitt az a felfogás, hogy tribün felépítésével csak egy szakosztály, nevezetesen a football van kisegítve, mert kivétel nélkül minden szakosztály fejlődését lesz hivatva előmozdítani.

Első és legsürgősebb teendő tehát a tribün felépítése, mely után már automatikusan következnek a továbbiak. Nem olyan nagy összeg kell hozzá, s máris megoldást nyernének a szakosztályok mai nehéz anyagi gondjai. A hozzávetőleges költségvetés szerint az összeg, amiből egy, a helyi viszonyoknak megfelelő tribün felépítése kitélik 5.000 P-t tesz ki. Ezt az összeget amortizációs kölcsönképpen kívánja az egyesület felvenni. A felvett kölcsön 10 év múlva nyerne teljes kiegyenlítést. Az egy évre eső annuitása a felvett kölcsönnek 6 százalék mellett kerekén 685 P. Az annuitás pontos fizetésének teljesítése fejében a kölcsönző lekötne az évi bruttó bevételek 15 százalékát, ami a cca 4.000 P. évi forgalom mellett, — ami teljes százalékban biztosra vehető — 600 P-t tesz ki. A mutatkozó hiány a jelenlegi költségvetésben szereplő, s tribün felépítése által megoldást nyert kiadási tételekből nyerne kiegyenlítést. Ez olyan összeget tesz ki, ami kétszeresen fedezné a mutatkozó hiányt.

Ez az egyedüli megoldás, ami az egyesület szakosztályainak további sikereit biztosítani tudná. Nem jelent rizikót a kölcsönzőnek sem, mert a kimutatott szám adatok teljesen reális számítások eredményei. Viszont teljesen indifferens a tőkés szempontjából, hogy pénze hol gyümölcsozik?

Ezzel új élet kezdődhetne a város sportéletében a sport minden ágában. A korcsolyapálya pedig — ami a városban közszeretnek örvend — ilyen alapon már minus 1-2 fok mellett megnyitható lenne, amúgy az egyesületre, mint a korcsolya sportot azok részére üdvös volna. Az elmúlt szezonban pl. Miskolcon, dacára a kedvezőtlen téli időjárásnak, már karácsony hetében is volt egy-két u. n. jégnap, míg Egerben csak február vége felé lehetett korcsolyázni, mert ekkor volt csak a melegvízi jégpálya megnyitásához szükséges 10 fok hideg.

Remélem, hogy rövid időn belül sikerül ennek a tervnek megvalósítása, egy, a szükséges összeggel rendelkező tőkés kölcsönzése folytán, kinek neve örökké felejthetetlen marad majd az egri sportközönség előtt.

szerkeszteni? Ha meglátom e lapot, mindjárt eszembe jut az a kis vers, hogy

pisztoly dördül
kettő hördül stb.

már H. J.-nek tovább nem tudom. Lám ez a szürke meg fekete szín ilyenre inspirálja a szegény költőket!

Szívesen vesszük, ha más is hozzászól, mert van mihez hozzászólni. Akkor majd együtt üzenünk a többinek is.

10134/1933 szám.

Árverési póthirdetmény.

A telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mezőtárkányi Hitelszövetkezet végrehajthatóknak vitéz Kovács Géza végrehajtást szenvedő ellen 3456 P. 19 f. tőke s járuléka erejéig indított végrehajtási ügyben az 1933 évi július hó 3 napján 7411/1933 tkvi szám alatt kibocsátott árverési hirdetménnyel I. a mezőtárkányi 489 sz. betétben A+1 sorsz. 1017 hrsz. alatt foglalt s Kovács Géza (vitéz) nevén álló ház ingatlanra, annak alkotó részei és tartozékaira 1310 P. kikiáltási árban. II. a mezőtárkányi 489 sz. betétben A I. 1—6 sorsz. alatt 1711/5. 3235/6. 3236/6. 3236/11 3238/6. 1711/6 hrsz. alatt foglalt s vitéz Kovács Géza nevén álló szántók és legelő ingatlanra 2250 P. kikiáltási árban a Mezőtárkányi község házában 1933 évi október hó 19 napjának d. u. 3 órájára kitűzött árverést az 1881: LX. t.-c. 167 §-a értelmében Heves megyei Takarékpénztár végrehajtható 800 P. tőke és járulékaiból álló követelésének behajtása érdekében is meg fogják tartani.

Eger, 1933. évi augusztus hó 29 napján.

Szikszay s. k. kir. jbiró.

Végzés.

Az egeri kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóságtól. 10334/tk.—1933 sz.

A tkvi. hatóság a Princ Sándorné vatonak Bodó János végrehajtást szenvedő elleni ügyében a 9095/1933 tk. sz. árv. hirdetményt akként igazítja ki, hogy az egerbaktai 653 sz. betétben A I. 1—7 sorsz. a. ingatlan kikiáltási ára: 830 Pengő a II. 1—7 sorsz. a. ingatlan kikiáltási ára 1300 P. 50 fillér. a A. + 1 sorsz. a. ingatlan kikiáltási ára 1346 P. Ezen kikiáltási árak mellett, ha az árverés megtartását Princ Sándorné végrehajtható kívánja, akkor az A I. 1—3 sorsz. ingatlant a kikiáltási árnál alacsonyabb áron, az A. II. 1—7 sorsz. ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron, ha pedig az árverés megtartását dr. Preszler József csatlakozott kívánja, akkor az A. I. 1—3 sorsz. ingatlant 620 P-nél alacsonyabb áron, az A. II. 1—7 sorsz. ingatlant a kikiáltási ár

kétharmadánál, az A+1 sorsz. ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Eger, 1933. augusztus 30.

dr. Garass s. k.

kir. jb. titkár.

A kiadmány hitelül:

Guggenbergné kiadó.

A tiszafüredi járás főszolgabírája.
2507/1933. szám.

Pályázati hirdetmény.

Heves vármegye tiszafüredi járásához tartozó Poroszló községben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy előírt képesítésüket, eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi- és politikai megbízhatóságukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket hozzám folyó évi szeptember hó 26-án déli 12 óráig nyújtják be. —

A hiányosan felszerelt, vagy elkésve érkezett pályázati kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

A segédjegyzői állás javadalma a 62.000 1926 B. M. sz. és az ezt módosító rendeletekben megálapított fizetés és természetiben lakás.

A választás határidőjét később fogom kitűzni.

Az állás jelenleg helyettesessel be van töltve.

Tiszafüred, 1933. évi szeptember hó 5-én.

Dr. Ficzeré Jenő

főszolgabíró.

Az adófelosztó bizottságok működése.

E hó közepén kezdik meg megyeszerte az adófelosztó bizottságok működésüket. A rendkívül súlyos gazdasági helyzet folytán bizonyára nagyon sok lesz a panaszoló, akik séreimeik orvoslása végett a bizottságokat fölkeresik. Tagadhatatlan, hogy a bizottságoknak nehéz munkájuk lesz, mert egyrészt szem előtt kell nekik tartani a törvényes rendelkezéseket, másrészt a törvények szellemét figyelembevéve a jogos méltánosság alapján meg kell mérniük ítéletük kimondásánál az adózók nehéz helyzetét is.

A szerkesztésben résztvesznek:

Egerben: Dr. Erlach Sándor, Gyöngyösön: Dr. Katicics Kálmán, Tiszafüreden: Dr. Uégh József
Hevesen: Figlár Géza, Pásztión: vitéz dr. Szilágyi Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Öig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társszerkesztő: Balogh István Gyöngyös.

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

Bindfeld Márk és fiai
részvénytársaság
 épületfa kereskedő cégnél
 a legmodernebb kivitelű
 cementárúk és műkövek
 beszerezhetők.
 Hatvan. Telefon 30.

Blumenthal Béla
 épületfa-kereskedése és
 cementgyára.
 Hatvan. Telefon 29.
 Elsőrendű cementárúk!
 Mindennemű építőanyag:
 cement, téglák, cserép, nád, kőpor stb.
 a legjobb minőségben kapható.

**Eladó gyümölcsfa-
 oltványok.**

KESERŐ BÁLINT faiskolájában,
 Pusztamonostor, Szolnok megye.
 (A Magyar Faiskolai Szövetség
 tagja.) Alma, körte, szilva, kaj-
 szis, cseresznye, meggy, dió, eper-
 fa magról, vadkörte és vadalma,
 két éves csemeték. Versenyké-
 pes minőség és árak. Árjegyzé-
 ket kívánatra küldök. Látogató-
 kat szívesen fogadok. Telepem
 közvetlenül a pusztamonostori
 vasútállomás mellett van.

**Bristol...
 Bristol...**

**Bristol Szálló Budapest
 Dunapart**

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással

személyenként **napi 12.- pengőért.**

Központi iroda:

Horvát Mihály ucca 774.

**Nagy és kisméretű!
 géptégla, hornyoltcserép**

A Hatvani Góztégla és Cserépgyár r-t.
 hatvani gyártelepén kitűnő minőségű.

Nagy méretű tegla	Hornyoltcserép
Kisméretű „	Gennyecserép

TELEFON:	VIDÉKI
Központi iroda 22.	viszonteladókát
Gyártelep 31.	keresünk.

**Olcsó áron,-
 részletfizetésre is kapható!**

Bell Miklós

tégla és
 cserép-
 gyára.

Mátraderecske.

A gondos háziasszonynak
csüfőrfőkön
 első teendője, hogy felkeresse
HAJDU ARMIN

üzletét,
 ahol friss pörkölésű elsőrendű
kávéit

kap igen jutányos áron! — Denaturált szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölk! — Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

Standard

rádiókészülékek

Illés Béla

radiószaküzletében.
 Eger. Telefon: 230.

**Csongrádvármegyei Általános
 Tanítóegyesület üdülőháza,
 nyilvános** étterme és szállodája

Mátrafüred (Bene)
 Bérlet: WICKL PÁL
 Telefon: Mátrafüred.2.

Egész éven át nyitva.
 Elsőrendű szálloda, 16
 tágas, világos déli fekvésű
 csendes szobával. Minden szobában
 folyó víz. Külön fürdőszobák. Minden

igényt kielégítő kényelem.
 Modern étterem, napozó. — Penzió. Diétás
 koszt. Szőlőkura. Szolid árak.
 Figyelmes kiszolgálás. Elő- és utó-
 idényben engedmény.

**Borkereskedők, szőlősgazdák
 figyelmébe!**

I. rendű **tölgyfahordó**
 minden nagyságban
 kapható

DÉZSI JÓZSEF

kádárnál HATVANBAN.